

Autores:

Anna Riera, Escola Joan Pelegrí, ariera@joanpelegri.cat
Lluïsa Erill, Escola Joan Pelegrí, lluisaerill@joanpelegri.cat

A l'Escola Joan Pelegrí hem realitzat, durant aquest curs 2015/2016, diverses activitats en les quals han estat protagonistes les competències bàsiques i l'aprenentatge a través de les TIC. S'intenta treballar de forma transversal a l'àrea de llengua catalana i castellana.

Aquestes s'han portat a terme amb un grup de nois i noies de 3r d'ESO.

Entre totes elles volem destacar-ne tres: *Booktrailer*, *Anunciem l'escola!* i *Fem televisió!*

- ❖ En la primera de les activitats, contextualitzat dins del desdoblament de llengua anomenat *Llegir i escriure* o *Leer y escribir* (segons la llengua), per tal de millorar la comprensió lectora i l'expressió escrita, s'ha proposat a l'alumnat l'elaboració d'un **booktrailer**.

Un *booktrailer* (en català "tràiler de llibre" o "llibre tràiler") és una eina de promoció del llibre que utilitza tècniques audiovisuals, cinematogràfiques i publicitàries per presentar l'atmosfera d'un llibre sense entrar en el seu argument, de manera que, en 1 minut i mig o dos, capti l'interès del lector i aquest vulgui compartir, comentar, saber més del llibre i de l'autor i, sobretot, vulgui comprar-lo i llegir-lo.

Per tal d'elaborar-lo, es repartia entre el grup una fitxa/guió dels passos a seguir¹.

S'ha treballat en grups de 4 o 5 persones, en unes 6 sessions.

¹ Veure *Annex 1* com a exemple de guió per al *booktrailer*.

L'avaluació, com es mostra a continuació, s'ha fet mitjançant rúbriques d'avaluació:

	De forma incompleta	De forma correcta	De forma satisfactòria	De forma molt satisfactòria
S'entén el sentit global del llibre.				
Selecciona aspectes rellevants del llibre per elaborar el booktràiler.				
S'intueix un guió previ de la realització del vídeo.				
L'ortografia i pronúncia (si n'hi ha) són adequades.				
Fa servir de manera eficaç les eines digitals.				
Integra text, imatge i música en una narració digital amb un sentit global.				
Incorpora elements creatius				
Mostra sentit estètic en la realització del booktràiler.				

En els següent enllaços podeu veure exemples dels *booktrailers* resultants:

- https://youtu.be/-td_VeuR_N8
- <https://youtu.be/mL7JPhiT6s>
- <https://youtu.be/CF080XI2VNs>

- ❖ En la segona de les activitats, per tal de promocionar l'escola, i contextualitzat dins l'estudi del llenguatge publicitari i el text persuasiu, l'alumnat ha hagut d'elaborar un **anunci**. La tasca era la següent: imaginar que eren un grup d'estudiants que havien muntat una petita agència publicitària i la Direcció de l'Escola Joan Pelegrí els encarregava que realitzessin un anunci i un eslògan per a les Portes Obertes. Aquest havia de ser engrescador i atractiu per a les famílies i per als nois i noies que volen venir a fer l'ESO o el Batxillerat.

Per poder realitzar el projecte, van haver de fer diverses tasques: buscar informació, preparar el guió i fer l'enregistrament².

Per avaluar-lo, tot el grup-classe decidia quin era el millor en base a una sèrie de paràmetres, i l'escollit s'enviaria a Direcció. Els indicadors d'avaluació principal són: la feina feta a classe, la informació aportada, el diari de treball individual (autoavaluació individual i de grup), l'expressió oral (mantenir un ordre, una coherència, una claredat i un to adequat, així com el registre lingüístic utilitzat), la presentació del treball (marges, claredat dels textos, incorporació d'elements visuals), la correcció ortogràfica i sintàctica, la coherència, l'adequació al context i l'originalitat de l'anunci i l'eslògan.

Per reconèixer la feina feta, el dia de Portes Obertes de l'Escola Joan Pelegrí, tant d'ESO com de Batxillerat, es van passar tots els anuncis realitzats. En podeu veure un exemple aquí:

- <https://youtu.be/kORPqld9wfo>
- https://youtu.be/ya_uLC5H46s

❖ En la tercera de les activitats, contextualitzat dins l'estudi dels mitjans de comunicació, ens hem centrat especialment en un d'ells i hem dissenyat el projecte ***Fem televisió!***³, on l'alumnat de 3r d'ESO ha hagut de portar a terme la següent tasca: imaginar que el director de l'escola vol crear una nova cadena de televisió i necessita propostes de programes de televisió per engegar-la.

Per tal de portar a terme el projecte han hagut de realitzar tasques diverses, totes elles relacionades amb les matèries de català, castellà i anglès.

La primera de les activitats ha consistit a triar el nom del programa, justificar-ne l'elecció i fer-ne el logotip. Després han hagut de fer un editorial explicant la seva posició sobre l'ús del mòbil a l'escola. Així mateix, han escrit una crònica sobre la sortida que havien fet, han elaborat tres notícies (una sobre el barri, una tafaneria de l'escola i una lliure), han realitzat una entrevista a un personatge conegut, han elaborat un reportatge sobre Ramon Llull en motiu de la commemoració del setè centenari de la seva mort, han escrit un article d'opinió sobre el volum de feina a l'escola, també han

² Veure *Annex 2* amb les tasques detallades.

³ **ANNEX 3:** Programació de l'activitat *Fem televisió!*

enviat una carta al director sol·licitant una millora per a l'escola, han fet una crítica sobre la macroactivitat d'enguany i, finalment, han escrit la ressenya d'un llibre que prèviament havien agafat de la biblioteca. Per últim, han realitzat tres falques (anuncis) per vendre algun producte.

Cada tasca se li assignava una llengua per elaborar-la (català, castellà i anglès, per tal d'integrar àrees i donar-li una visió interdisciplinària) i havien d'entregar tant l'escaleta del programa com el programa en si enregistrat.

S'han dedicat 16 sessions i l'avaluació també s'ha fet mitjançant rúbriques de coavaluació i autoavaluació per part de l'alumnat i, a més a més, el professorat la fa també amb l'observació directa, la correcció d'algunes de les activitats proposades i les rúbriques.

En els següents enllaços, en podeu veure exemples:

- https://youtu.be/erUVgPHt1_s
- <https://youtu.be/aB-KeOdb7nl>

OBJECTIUS TREBALLATS EN TOTES LES ACTIVITATS:

Específics de l'àrea

- Conèixer els diferents mitjans de comunicació
- Saber diferenciar gèneres informatius i gèneres d'opinió
- Conèixer el llenguatge publicitari
- Produir textos amb correcció ortogràfica i sintàctica, coherència i adequació al context
- Saber extreure informació, analitzar-la i resumir-la
- Exposar oralment un tema amb preparació prèvia
- Aconseguir la competència en la llengua catalana i castellana com a vehicle de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió, i per a la participació en les creacions personals.

Transversals

- Assumir les responsabilitats derivades de la convivència a l'aula i del procés d'aprenentatge (C Aprendre a aprendre)
- Assumir que l'aprenentatge de la llengua catalana queda integrat en un àmbit més global de desenvolupament i autonomia personal (C Desenvolupament i autonomia personal)
- Utilitzar amb autonomia i esperit crític els mitjans de comunicació socials i les TIC per obtenir, interpretar, elaborar i presentar en diferents formats: informacions, opinions i sentiments diversos i per participar en la vida social (C autonomia personal, ús de les TIC, Reconèixer l'entorn social)
- Aconseguir la competència en llengües estrangeres com a eina d'aprenentatge de continguts diversos, com a font de plaer i de creixement personal, i com a porta oberta a altres persones i cultures (C autonomia personal, lingüística i comunicativa, reconèixer l'entorn)
- Consolidar hàbits i iniciativa, responsabilitat, autonomia, d'estudi i disciplina eficaços i desenvolupar el sentit crític. (C Autonomia personal, artística)
- Consolidar hàbits d'organització del temps personal d'estudi i de lleure (C autonomia personal).

COMPETÈNCIES TREBALLADES

Aprendre a aprendre, lingüística i comunicativa, l'artística, la digital i l'autonomia personal.

ANNEX 1

BOOKTRAILER

Como trabajo de la tercera lectura de 3º os proponemos que realicéis un *booktrailer*.

- ¿Qué es un *booktrailer*?

Es un vídeo breve, similar a los que se hacen sobre una nueva película, que promociona o anticipa un vídeo.

En la actualidad se está utilizando comercialmente para promocionar el libro en internet, para captar un nuevo tipo de lector muy vinculado a las nuevas tecnologías, para presentar con fuerza un autor nuevo, etc. El *booktrailer* pone de manifiesto, a través de música, imágenes fijas, secuencias grabadas, efectos, etc., los aspectos más atractivos del libro para captar la atención de los lectores.

- Material necesario

Para crear un *booktrailer* podemos utilizar tanto imágenes fijas - fotografías - como imágenes en movimiento - vídeos. Podremos realizar la combinación que mejor se acomode a lo que deseamos expresar y transmitir.

Los pasos a seguir son:

1. Leer el libro
2. Elaborar un guion con los aspectos que les han sido más relevantes, que les gustaría resaltar o que consideran que pueden ser atractivos para atraer a futuros lectores. Para esto, el guion no debe ser superior a 10-12 frases que más tarde acompañarán de imágenes, vídeo y música.

Simplemente le decimos en un par de minutos sobre qué trata - sin revelar ningún aspecto fundamental de la trama - y dejando la "miel en los labios" para que estén deseando ver dicha producción.

El texto del guion debe transmitir intensidad para que quienes lo ven tengan el deseo e interés de leer el libro.

Debe destacar las cualidades del libro y no reducirse a las acciones que se narran o describen en él y nunca descubrir el final del mismo.

Un booktrailer sirve para despertar el interés del posible lector, si se le cuenta todo el argumento ya no necesitará leer el libro. Lo ideal es resumir el argumento en pocas líneas haciendo énfasis en aquellos puntos fuertes - destacados - de la trama del libro.

3. Iniciar el trabajo de recopilación de todo el material gráfico y de sonido que necesitamos para montar el vídeo (imágenes, vídeos, música...). Si lo que estamos es buscando imágenes - aunque existen muchos buscadores de imágenes - podemos ayudarnos de Google Imágenes (<http://www.google.es>) o Flickr (<http://www.flickr.com>)

Pero realmente es mucho más interesante que nuestro alumnado utilice la cámara de fotos digital o la cámara de fotos del móvil. De esta manera, el material elaborado es mucho más auténtico.

Hay que evitar que el *booktrailer* sea un "collage" de trozos de películas. Es preferible que sea de autoría propia.

En cuanto al sonido:

- se puede elegir una "voz en off" - entre el grupo de alumnas y alumnos que componen el grupo - que narre el *booktrailer*. Si esta es la opción elegida hay que ser sumamente cuidadoso en vocalizar correctamente; debe entenderse con claridad lo que queremos decir.
- se puede elegir una música - fondo musical - que no resalte sobre la "voz en off".

Existen innumerable *sites* en internet que ofrecen música "libre" para utilizar en nuestros proyectos. Algunos ejemplos los podemos encontrar en:

- <http://www.jamendo.com/es/>
- <http://magnatune.com/>
- <http://www.opsound.org/pool/artist/>
- <http://audiofarm.org/>
- <http://www.music4yourvids.co.uk/freemusic.html>
- <http://www.youtube.com> - accediendo como usuario registrado

4.- Se deberá diseñar el orden en el que se van a ir mostrando.

También nos podemos ayudar de un "storyboard" o guion gráfico, que es un conjunto de ilustraciones mostradas en secuencia con el objetivo de servir de guía para entender una historia, previsualizar una animación o seguir la estructura de una película antes de realizarse o filmarse.

Consejos para realizar un storyboard:

- Escribir una sinopsis de la trama (narrativa) de la película a crear

- Dividir la trama en momentos y escenas
- Dibujar las escenas
- Analizar el contenido creado

STORY BOARD	SONIDO	MÚSICA INSIDIAL AMBIENTAL
	No hay dialogo	Música Under the gun - Álbum Animatrix Sonido ambiente Sonido de teclado
	No hay diálogo	Sonido ambiente, sonido del pendrive saliendo de la CPU
	ETHAN: ¿Entonces esto es todo? DANKO: Sí. ETHAN: Vaya, es increíble que en una cosa tan pequeña quepa algo tan... DANKO: Date prisa y llévaselo a la periodista.	Sonido ambiente Voces de los actores
	No hay diálogo	Sonido ambiente
	Policia 1: El objetivo ha salido del domicilio	Sonido ambiente Voz del actor

- Requisitos:

-Grupos de 4/5 personas

ANNEX 2

Tasca 1: Cercar informació

- Què és la publicitat? Definició
- Per a què serveix la publicitat?
- Quines són les característiques del llenguatge publicitari? Relaciona-les amb el Registre lingüístic
- Quina diferència hi ha entre un anunci i un eslògan?
- Com ens venen el producte? Estratègies, missatges...
- Què ens expliquen? Una història, un anunci (omplir fitxa)

Tasca 2: Comencem a preparar

- Visionarem uns anuncis i omplirem unes fitxes
- Farem un guió
- Buscarem una música
- Pensarem un eslògan

- Dissenyarem un decorat
- Seleccionarem els personatges
- Preparem el material

Tasca 3: Preparem-nos per fer l'enregistrament

- Demanarem permís per gravar a l'Escola.
- Muntarem el decorat
- Preparem la càmera
- Organitzarem els personatges
- A gravar!!!

ANNEX 3:

Fem televisió!

Tasca: Imaginar que el director de l'escola vol crear una nova cadena de televisió i necessita propostes de programes de televisió per engegar-la.

Activitat: crear un vídeo amb un programa de televisió, amb l'escaleta i tots els requisits establerts.

Exercicis

1. Decidir el nom del programa, justificar la tria i fer-ne un logotip
2. Fer un editorial explicant la vostra posició sobre l'ús del mòbil a l'escola
3. Escriure una crònica sobre la sortida
4. Elaborar tres notícies: una sobre el barri, una tafaneria de l'escola i una lliure (han de ser reals).
5. Realitzar una entrevista a un personatge conegut
6. Fer un reportatge sobre Ramon Llull en motiu del setè centenari de la seva mort.
7. Escriure un article d'opinió sobre el volum de feina a l'escola: deures, treball, exàmens,...
8. Cartes al director: sol·licitar una millora per a l'escola, fer una queixa,...
9. Elaborar una crítica sobre el vídeo de la macroactivitat d'enguany
10. Realitzar tres falques (anuncis)
11. Fer la ressenya d'un llibre que hauràs agafat de la biblioteca i del qual també faràs la fitxa.

Temporització: 16 sessions

Grups: seran grups de 4 alumnes, excepcionalment de 5.

Recursos: ordinadors, càmeres de vídeo i mòbils, i accés a la xarxa.

Avaluació:

Autoavaluació i coavaluació mitjançant rúbrica.

Es valorarà la feina feta a l'aula, la creativitat i l'originalitat del vídeo, l'escaleta i una correcta expressió oral i escrita.

Rúbrica: Treball escrit

ASPECTES	JUST 1	ACCEPTABLE 2	BON NIVELL 3	EXCEL·LENT 4	PUNTS
Contingut	Informació a un nivell molt simplista	El contingut mostra que s'ha entès el que s'ha treballat	La informació és força clara, mostra una certa reflexió sobre el tema	La informació és excel·lent: s'ha entès el tema, hi ha reflexions i conclusions	
Organització del contingut	Confús, incomplet i sense una direcció clara	Les diferents seccions tenen continguts però no hi ha relació ni transició entre ells	L'organització és adequada i les parts estan relacionades entre si	Mostra una planificació acurada que dona una seqüència lògica i clara	
Aspectes lingüístics	Molts errors. Dificil d'entendre	Adequat malgrat alguns errors	Fluid i clar malgrat alguns errors	Fluid i amb bon nivell lingüístic	
Presentació	Poc elaborada. Poc visual. No fa servir imatges, gràfics, enllaços, etc...	La presentació és correcta però poc atractiva	La presentació és acurada i visual	La presentació està força treballada i és molt atractiva visualment	
Treball de grup	Treball massa individual. No hi ha relació entre les seccions	S'aprecia una mica de col·laboració en l'estructura global	Les tasques individuals estan relacionades entre si	El document mostra discussió i planificació conjunta	

Rúbrica: Exposició Oral

ASPECTES	JUST 1	ACCEPTABLE 2	BON NIVELL 3	EXCEL·LENT 4	PUNTS
Contingut	Idees simplistes	Idees correctes però incomplet	S'ha cobert el diferents temes	S'ha aprofundit en els temes	
Organització del contingut	Mal estructurat i difícil d'entendre	Seqüència correcta però les seccions apareixen aïllades	S'ha intentat relacionar les diferents explicacions	Les diferents seccions s'han planificat per fer una presentació global	
Comunicació	Poc clara. Dificil de seguir	Clara i entenedora en general	Fluida. El públic segueix amb interès	To de veu apropiat i llenguatge precís. S'ha fet participar el públic	
Materials de suport	Poc i no gaire encertats	Adequats encara que no els han sabut aprofitar	Adequats han ajudat a entendre els conceptes	Força interessants i atractius. Han estat un excel·lent suport	
Treball de grup	Massa individualista	La presentació mostra certa planificació	Tots els membres mostren conèixer la presentació global	La presentació mostra planificació i treball de grup	

Rúbrica : Treball en equip

ASPECTES	JUST 1	ACCEPTABLE 2	BON NIVELL 3	EXCEL·LENT 4	PUNTS
Contribució al grup	Només una part del grup s'ha implicat	Quasi tothom s'ha implicat i completat les seves tasques	Tothom ha col·laborat en el grup, encara que amb nivells diferents	Tot el grup s'ha implicat en el treball	
Posada en comú	Hi ha hagut conflictes en les tasques de discussió	No hi ha hagut conflictes però no tothom ha participat en les discussions i planificacions	La posta en comú ha servit per planificar i resoldre dubtes	Les discussions han ajudat a la cohesió del treball d'equip	
Autonomia	Contínuament calia cridar al professor	Poques vegades ha calgut l'ajuda del professor	Sovint el grup ha trobat la solució	Els problemes s'han discutit dins del grup i s'han aconseguit solucions de consens	